

เด็กจริงหรือ?

หลายครั้งหลายคราด้วยกันที่พวกเราในสังคมได้เห็นถึงการกระทำความผิดขั้นรุนแรงของเยาวชน หรือที่เราเรียกกันว่า “เด็ก” ซึ่งผลของการกระทำนั้นยากที่สังคมจะยอมรับได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับเหยื่อที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำนั้นโดยตรง ทั้งนี้ ไม่ว่าจะต้องกลายเป็นคนพิการทางร่างกาย หรือได้รับบาดเจ็บสาหัส หรือสูญเสียสุขภาพจิตอย่างทนทุกข์ทรมาน (ในกรณีถูกข่มขืนกระทำชำเรา) เมื่อไม่นานมานี้ผู้เขียนได้ทราบข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงที่ก่อขึ้นโดยเยาวชนอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่อาจกล่าวได้ว่าซ้ำแล้วซ้ำเล่าจนสังคมส่วนหนึ่งเห็นเป็นเรื่องธรรมดา แต่สำหรับผู้เขียนเองแล้วและโดยเฉพาะเหยื่อผู้เคราะห์ร้ายย่อมไม่เห็นเป็นเรื่องธรรมดาแน่ เหตุการณ์ครั้งนี้ตามข่าวมีรายงานว่า ตำรวจได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยสถานีรถไฟบีทีเอส สถานีสนามกีฬาแห่งชาติว่า มีกลุ่มนักศึกษากว่า 40 คน ก่อเหตุทะเลาะวิวาทกัน เมื่อนำกำลังมาถึงนักศึกษาที่พบเห็นตำรวจต่างก็พากันวิ่งหนี ซึ่งตำรวจสามารถควบคุมตัวนักศึกษาไว้ได้จำนวนหนึ่ง ในที่เกิดเหตุนั้นพบผู้ได้รับบาดเจ็บถูกแทงเข้าที่ลำตัวหลายแผลบาดเจ็บสาหัส ภายหลังทราบว่า เป็นชายอายุ 27 ปี มีอาชีพเป็นช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ และจากการสอบสวนของตำรวจนั้นก็ให้ความว่า ในวันเกิดเหตุกลุ่มนักศึกษาผู้ก่อเหตุได้รวมตัวกันเพื่อออกแก้แค้นให้เพื่อนนักศึกษาสถาบันของตนที่ถูกทำร้าย ซึ่งเมื่อมาพบผู้เสียหายที่ได้จอดรถจักรยานยนต์รอรับแฟนสาวอยู่ เห็นว่าแต่งตัวคล้ายกับนักศึกษาคู่อริจึงตรงเข้ารวมทำร้าย ดังนี้ นักศึกษากลุ่มดังกล่าวจึงถูกตั้งข้อหาร่วมกันทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนได้รับบาดเจ็บสาหัส สำหรับเหตุการณ์ในครั้งนี้จะเห็นได้ว่า เป็นอีกครั้งหนึ่งที่พลเมืองดี หรือผู้บริสุทธิ์ต้องมารับเคราะห์กรรมจากความไม่ยั้งคิดยั้งทำของเยาวชน ในบางครั้งหากจะได้พิจารณาถึงอายุของผู้กระทำผิดแล้วจะเห็นว่าเป็นเพียงแค่วัยรุ่นจึงสมควรที่จะได้รับการให้อภัย แต่เมื่อพิจารณาถึงความผิดที่ได้กระทำลงไปแล้วกลับเห็นว่ารุนแรงเกินกว่าที่เยาวชนจะกระทำได้ซึ่งก็ไม่สมควรที่จะได้รับการให้อภัย บทความนี้ผู้เขียนจึงอยากจะกล่าวให้ผู้ที่สนใจ

เห็นว่า ในกรณีที่เยาวชนเป็นผู้กระทำความผิดนั้นศาลมีแนวทางอย่างไรบ้างในการพิจารณาพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิด และแนวทางดังกล่าวนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด

จากข้างต้น ในการลงโทษผู้กระทำความผิดตามกฎหมายอาญามีหลักอยู่ว่า “บุคคลจักต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิด และกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้น ต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย...”¹ จากหลักการนี้อาจกล่าวได้ว่า ผู้ใดจะต้องได้รับโทษ หรือถือว่ากระทำความผิดนั้นก็ต่อเมื่อได้กระทำ หรือไม่กระทำการอันกฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิด ประกอบกับมีการกำหนดโทษไว้สำหรับความผิดนั้นด้วย ทั้งนี้ กฎหมายย่อมใช้บังคับแก่บุคคลทุกคนโดยเสมอหน้ากัน ไม่มีการแบ่งแยกเพศ หรืออายุแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกฎหมายเห็นว่าเด็กหรือเยาวชนยังมีความรู้สึกลึกซึ้งผิดชอบชั่วดีอยู่อย่างจำกัด ดังนั้น กฎหมายจึงกำหนดวิธีการใช้ดุลยพินิจของศาลเอาไว้เป็นกรณีพิเศษเกี่ยวกับการกระทำความผิดของเยาวชน โดยแบ่งออกเป็นกลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เด็กอายุไม่เกิน 10 ปี²

เด็กในกลุ่มนี้เมื่อกระทำความผิดในทางอาญา แม้กฎหมายจะถือว่ามีความผิด แต่กฎหมายก็ได้บัญญัติยกเว้นโทษให้

กลุ่มที่ 2 เด็กอายุกว่า 10 ปี แต่ยังไม่เกิน 15 ปี³

เด็กในกลุ่มนี้เมื่อกระทำความผิดในทางอาญากฎหมายก็ได้บัญญัติยกเว้นโทษให้เช่นเดียวกันกับเด็กในกลุ่มแรก แต่ในกรณีนี้กฎหมายได้กำหนดให้ศาลมีอำนาจใช้ “วิธีการสำหรับเด็ก” ได้ ซึ่งเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงแก้ไขให้เด็กนั้นกลับตัวเป็นคนดีและไม่ประพฤติผิดอีก วิธีการสำหรับเด็กนี้ก็ยกตัวอย่างเช่น การว่ากล่าวตักเตือนแก่เด็ก หรือแก่บิดามารดาแล้วปล่อยตัวไป, การเรียกบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กอาศัยอยู่มาทำทัณฑ์บน

---

1 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 2

2 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 73

3 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 74

ว่าจะระวังไม่ให้เด็กนั้นก่อเหตุร้ายขึ้นอีกมิฉะนั้นแล้วจะต้องชำระเงินให้แก่ศาล หรือใช้วิธีการคุมประพฤติสำหรับเด็ก โดยมีพนักงานคุมประพฤติคอยควบคุมความประพฤติของเด็กนั้น เป็นต้น

กลุ่มที่ 3 ผู้ใดอายุกว่า 15 แต่ต่ำกว่า 18 ปี⁴

สำหรับผู้กระทำความผิดในกลุ่มนี้กฎหมายถือว่า ผู้กระทำความผิดนั้นมีความรู้สึกผิดชอบชั่วดีพอสมควรแล้ว แต่ก็ยังไม่เทียบเท่าผู้ใหญ่ซะทีเดียว ดังนั้น กฎหมายจึงเปิดโอกาสให้ศาลใช้ดุลยพินิจเลือกในการลงโทษทางอาญาแก่เด็กได้ว่าจะใช้วิธีการสำหรับเด็กตามข้างต้น หรือจะพิพากษาลงโทษเช่นเดียวกับกรณีของบุคคลทั่วไป ซึ่งหากศาลเลือกที่จะลงโทษก็ต้องลดโทษลงกึ่งหนึ่งของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้

กลุ่มที่ 4 ผู้ใดอายุตั้งแต่ 18 ปี แต่ยังไม่เกิน 20 ปี⁵

สำหรับผู้กระทำความผิดในกลุ่มนี้กฎหมายได้กำหนดให้ศาลสามารถใช้ดุลยพินิจในการที่จะลดโทษลงหนึ่งในสาม หรือกึ่งหนึ่งของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้ก็ได้ ในกรณีนี้จะเห็นว่ากฎหมายมิได้บังคับให้ศาลต้องลดโทษลงเช่นในกรณีของกลุ่มที่ 3 ดังนั้น ศาลอาจไม่ลดโทษให้ก็ได้หากเห็นว่าไม่มีเหตุอันสมควร

จากแนวทางในการพิจารณาลงโทษผู้กระทำความผิดดังกล่าวจะเห็นว่ามิทั้งการยกเว้นโทษ และการลดโทษ สำหรับในกรณีที่ความผิดนั้นไม่ร้ายแรงหรือสะท้อนสังคมไม่มากนักก็ย่อมไม่มีผู้โต้แย้งแต่อย่างใด เพราะหากเป็นการลักเล็กขโมยน้อยหรือทำร้ายร่างกายกันแบบไม่ทันยังคิดตามประสาเด็กวัยรุ่นทั่วไปก็สมควรอยู่ที่จะใช้วิธีการตามที่กล่าวไว้แล้วในข้างต้น แต่จากหน้าหนังสือพิมพ์ทุกวันนี้จะเห็นว่านับวันการกระทำความผิดของเด็กยิ่งไม่เด็กขึ้นทุกวันๆ อีกทั้งอายุของผู้กระทำความผิดก็ยิ่งน้อยลงๆ ทุกวันอีกเช่นกัน ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า ส่วนหนึ่งเกิดจากการที่เด็กหรือเยาวชนนั้นไม่เห็นว่าการฝ่าฝืนทางกฎหมายแล้วจะเกิดผลอย่างไร ดังนั้น

⁴ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 75

⁵ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 76

ผู้ใหญ่หรือฝ่ายปกครองจึงควรแสดงให้เห็นเป็นเยี่ยงอย่างว่าการกระทำตัวเป็นภัยต่อสังคมนั้นจะต้องได้รับโทษอย่างจริงจังไม่มียกเว้น อย่างในกรณีมาแล้วจับซึ่งแต่ก่อนกฎหมายมิได้กำหนดโทษไว้ให้รุนแรงแต่อย่างไรประกอบกับการปราบปรามก็ไม่เข้มงวดจริงจัง แต่ผ่านมาจนถึงวันนี้จะเห็นว่ามีการเข้มงวดกวัดขันมากขึ้น ทั้งโทษสำหรับผู้กระทำผิดนั้นก็มีความรุนแรงมากขึ้นจนทำให้ผู้จับหัววันเกรงไม่มากก็น้อย ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากการที่สังคมได้เห็นถึงผลร้ายของการมาแล้วจับแล้วว่ามีผลเสียมากเพียงใด ในต่างประเทศสำหรับคดีมาแล้วจับถือเป็นเรื่องร้ายมากระดับหนึ่งโดยผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับโทษจำคุกซึ่งเข้มงวดกว่าประเทศไทยมาก ผู้เขียนเองได้เคยศึกษากรณีตัวอย่างของผู้ได้รับผลเสียหายจากการมาแล้วจับในต่างประเทศมาพบว่าผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้บริสุทธิ์นั้นจะต้องได้รับความทรมานทุกข์ทรมานอย่างมาก ซึ่งหลังจากนั้นกฎหมายก็เริ่มเอาจริงเอาจังกันมากขึ้นจากแต่ก่อนที่เห็นว่าการมาแล้วจับนั้นผู้กระทำความผิดมิได้มีเจตนากระทำความผิด จิตใจมิได้ชั่วร้ายจึงไม่น่าจะต้องลงโทษรุนแรงมากนักเมื่อเทียบกับอาชญากรประเภทอื่น สำหรับกรณีที่ยาวชนกระทำความผิดก็เช่นเดียวกันหากความผิดที่เด็กหรือยาวชนกระทำนั้นเป็นความผิดที่ไม่รุนแรง หรือไม่ได้ก่อให้เกิดถึงจิตใจที่ชั่วร้ายมาตรการต่างๆ ที่ควรนำมาใช้กับเด็กก็ย่อมนำมาปรับใช้ได้ แต่ในกรณีที่ความผิดนั้นเข้าขั้นรุนแรงและเป็นภัยต่อสังคมแม้ผู้กระทำนั้นจะเป็นเด็กหรือยาวชนเห็นว่า มาตรการที่จะนำมาใช้ก็ควรที่จะต้องเข้มงวดเช่นเดียวกับกรณีผู้ใหญ่กระทำความผิด ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นถึงการเอาจริงเอาจังกับการควบคุมสังคม ประกอบกับแสดงให้เห็นว่าสังคมนั้นควรได้รับการปกป้องจากกฎหมาย ทุกวันนี้ยาวชนนั้นมีการเจริญเติบโตทางความคิดเร็วกว่าแต่ก่อนเนื่องจากสื่อต่างๆ ที่พัฒนาให้ทันสมัยมากขึ้น ความรุนแรงที่ก่อขึ้นโดยเด็กส่วนหนึ่งเกิดจากการไม่เอาจริงเอาจังของฝ่ายปกครอง หากฝ่ายปกครองนั้นแสดงให้เห็นว่าการกระทำความผิดในลักษณะที่มีความรุนแรงเกินเด็กจะต้องได้รับการลงโทษอย่างจริงจังปราศจากการยกเว้นแล้ว ยาวชนในรุ่นต่อๆ ไปก็จะตระหนักมากขึ้นซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสังคม

สิ่งหนึ่งที่สังคมทุกสังคมใช้ปกป้องการอยู่ร่วมกันมาอย่างยาวนานนั้นก็คือ “กฎ” ไม่ว่าจะ เป็นกฎที่ควบคุมกันทางจิตใจนั้นก็คือ ศีลธรรม หรือกฎที่ประพฤติกฎปฏิบัติสืบทอดกันมาอย่าง

ยาวนานนั่นก็คือ จาริตประเพณี หรือกฎที่ใช้ควบคุมสังคมที่เราเรียกกันว่า กฎหมาย ทุกวันนี้เราไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าแทบจะทุกกฎของเราที่มีอยู่นั้น ไม่สามารถควบคุมความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสังคมได้ โดยจะเห็นได้จากเหตุการณ์ความรุนแรงต่างๆ ที่มีมากขึ้น ทั้งนี้ก็สืบเนื่องมาจากการที่ปัจจุบันศีลธรรมนั้นไม่สามารถบังคับควบคุมจิตใจคนให้รู้จักผิดชอบชั่วดีได้ จาริตประเพณีก็ถูกมองข้ามละเลยผู้คนไม่เห็นถึงความสำคัญ และกฎหมายก็ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงอำนาจที่เด็ดขาดอย่างแท้จริงแต่อย่างใด ดังนี้ สังคมปัจจุบันจึงเกิดเหตุการณ์รุนแรงต่างๆ มากมาย ผู้เขียนเห็นว่า สมควรแล้วหรือยังที่จะต้องเอาจริงเอาจังกับการเข้มงวดความประพฤติของเด็ก และแสดงให้เห็นว่าถึงแม้จะเป็นเด็กแต่ก็จะต้องได้รับโทษเด็ดขาดทางกฎหมายหากฝ่าฝืนกฎของสังคม